

OZLJEDE NA RADU

Pojam i prava...

- Broj zaprimljenih prijava u 2020. godini 14652, od čega je do 31.03.2021. godine priznato 11877,
- Broj zaprimljenih Prijava o profesionalnoj bolesti u 2020. godini je 658, od čega je do 31.03.2021. godine priznato 467,
- Najčešći opasni i štetni radni uvjeti u današnjim radnim procesima su mehaničke opasnosti, statodinamički naponi i stresna radna mjesta,
- Godišnje se u Republici Hrvatskoj ozlijedi 20 000 radnika, 4/5 neposredno na radu i 1/5 u vezi s radom (na putu na posao i pri povratku s posla),
- 200 radnika prosječno godišnje oboli od profesionalnih bolesti.
 - Godišnje se izgubi najmanje milijun radnih dana. Na razini višegodišnjeg prosjeka, mjesečno se ozlijedi 1 500 radnika, od kojih dva radnika poginu neposredno na radu i još jedan u okolnostima vezanima uz rad, a 100 radnika teško se ozlijedi.

Statistika...

- **Ozljeda** izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, sukladno posebnim propisima.

pojam

- **Bolest** koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
- **Ozljeda** nastala koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,

- **Bolest povezana s radom** je svaka bolest koju uzrokuju ili pogoršavaju čimbenici na radnom mjestu. To uključuje mnoge bolesti sa složenijim uzrocima, uključujući kombinaciju profesionalnih čimbenika i onih koji nisu povezani s radom.

- *Poremećaji mišićno-koštanog sistema,*
- *poremećaji psihičkog zdravlja i stres,*
- *rak povezan s radom,*
- *kožne bolesti,*
- *bolesti u vezi sa radom uzrokovane biološkim agensima...*

- **Osobe u radnom odnosu,**
- **Članovi uprave trgovačkog društva,**
- **Volonteri,**
- **Obrtnici,**
- **Profesionalne djelatnosti,**
- **Svećenici,**
- **Njegovatelji,**
- **učenici i studenti** za vrijeme praktične nastave, stručne prakse, stručnih putovanja, članovi dobrovoljnih vatrogasnih društava za vrijeme sudjelovanja u akcijama obrane od požara.

Tko je osiguran...?

- **Ozljeda koja je produkt:**
- *skrivenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnome mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti, kao i na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto*
- *(npr. tučnjava na radnom mjestu ili u vremenu dnevnog odmora, namjerno nanošenje povrede sebi ili drugome, obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili opojnih droga, upravljanje vozilom pod utjecajem alkohola ili opojnih droga i sl.),*
- *aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti*
- *(npr. radni odmor koji nije korišten u propisano vrijeme, radni odmor koji nije korišten u cilju obnove psihofizičke i radne sposobnosti nužno potrebne za nastavak radnog procesa, fizičke aktivnosti koje nisu u vezi s radnim odnosom i sl.),*
- *namjernog nanošenja ozljede od strane druge osobe izazvanog osobnim odnosom s osiguranom osobom koje se ne može dovesti u kontekst radno-pravne aktivnosti,*
- *atake kronične bolesti,*
- *urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati za posljedicu bolest.*

Što se ne smatra ozljedom na radu

Postupak utvrđivanja i priznavanja

- Tiskanica „Prijave o ozljedi na radu“ ,
- Žurni postupak,
- Regionalnom uredu ili područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- Prema mjestu prebivališta, odnosno boravka osigurane osobe,
- Područnoj službi prema sjedištu poslodavca.
- Prijavu podnosi poslodavac ili osoba koja samostalno osobnim radom obavlja djelatnost te organizator određenih poslova i aktivnosti.
- Mogućnost skupne prijave u određenim okolnostima (vatrogasci, probacija...)

O priznavanju ozljede na radu Zavod odlučuje bez donošenja pisanog rješenja, ovjerom zaprimljene tiskanice prijave o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti.

Zavod obvezno donosi rješenje u slučaju nepriznavanja ozljede te kadra zahtijev podnosi član obitelji

- *Ako poslodavac ne podnese prijavu*
- *obvezan izabrani doktor opće/obiteljske medicine prema zahtjevu ozlijeđene osobe*
- *prema prijedlogu nadležnog doktora specijaliste medicine rada.*
- *može podnijeti i sama osigurana osoba, odnosno član obitelji u slučaju smrti osigurane osobe.*

- Rok za podnošenje prijave o ozljedi na radu je **8** dana od dana nastanka ozljede na radu
- u roku od **tri** godine od isteka naprijed naznačenog roka gubi se pravo na pokretanje postupka.

8 dana...

- a) fotokopija cjelokupne medicinske dokumentacije,
- b) pisana izjava osiguranika o okolnostima nastanka ozljede,
- c) pisana izjava očevidaca,
- d) pisana izjava poslodavca ako podaci u prijavi nije potpuni (ako to zatraži Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje)
- e) preslika zapisnika o provedenom inspekcijskom nadzoru od strane Državnog inspektorata nadležnog inspektora rada
- f) preslika zapisnika o ispitivanju prisutnosti alkohola, opojnih droga ili lijekova od strane nadležne Policijske uprave.

Dokumentacija kod prijave

kod ozljede koja je posljedica prometne nesreće prilaže se:

- a) preslika zapisnika o očevidu Policijske uprave Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske,
- b) preslika evidencije o radom vremenu na dan ozljede,
- c) presliku putnog naloga u slučaju da je u pitanju ozljeda koja se dogodila na službenom putu.

Nadalje, kod ozljede čija je posljedica smrt ozlijeđene osobe prilaže se:

- preslika obdukcijskog nalaza kod ozljede sa smrtnom posljedicom.

Prijava o ozljedi na radu podnosi se neovisno o tome da li je ozljeda imala za posljedicu privremenu nesposobnost za rad osigurane osobe.

Prijava ozljede na radu se popunjava u 5 primjeraka i to za:

*obveznika podnošenja prijave,
osiguranu osobu,
nadležnog doktora specijalistu medicine rada,
izabranog doktora opće/obiteljske medicine i HZZO-u.*

Podatke o zaprimljenim prijavama o ozljedama na radu HZZO dostavlja tijelu nadležnom za inspekciju rada te Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.

Da biste ostvarili prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti nije potrebno ispuniti uvijet prethodnog osiguranja.

To jednako vrijedi za ostvarivanje prava na naknadu za vrijeme nesposobnosti za rad, odnosno bolovanja, kao i u slučaju ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu, profesionalnu rehabilitaciju i obiteljsku mirovinu!

- Radnik koji nakon završenog liječenja i oporavka ne bude vraćen na rad ima pravo najmanje u dvostrukom iznosu od iznosa koji bi mu inače pripao (obveza ponuditi drugi posao).
- Zabrana otkaza za vrijeme bolovanja, rehabilitacije...
- minimalna otpremnina u visini dvije trećine prosječne mjesečne bruto plaće koju je radnik ostvario u tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod toga poslodavca.
- Maksimalni iznos otpremnine iznosi dvanaest mjesečnih plaća koje je radnik ostvario u tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.
- Pravo na otpremninu u dvostrukom iznosu nema radnik koji nakon završenog liječenja ili oporavka odbije, neopravdano, posao koji mu ponudi poslodavac

Prava / dvostruka otpremnina

Pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja može ostvariti osiguranik kod kojega je utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 30%, a koje je nastalo kao **posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti**.

Osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja, nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, od 1. siječnja 2021. iznosi **1.598,91 kn**.

Naknada zbog tjelesnog oštećenja

<i>• zbog tjelesnog oštećenja od u postotku od osnovice</i>	<i>stupanj</i>	<i>naknada iznosi</i>
<i>• 100%</i>	<i>1</i>	<i>40%</i>
<i>• 90%</i>	<i>2</i>	<i>36%</i>
<i>• 80%</i>	<i>3</i>	<i>32%</i>
<i>• 70%</i>	<i>4</i>	<i>28%</i>
<i>• 60%</i>	<i>5</i>	<i>24%</i>
<i>• 50%</i>	<i>6</i>	<i>20%</i>
<i>• 40%</i>	<i>7</i>	<i>16%</i>
<i>• 30%</i>	<i>8</i>	<i>12%</i>

- U slučaju da osoba izgubi svu ili dio radne sposobnosti:
- Pri određivanju invalidske mirovine u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti, vrijednosni bodovi određuju se za najmanje 40 godina mirovinskog staža.
- Ako je invalidnost osiguranika nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe bez obzira na dužinu mirovinskog staža.
- Ako je smrt osiguranika ili osigurane osobe nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu bez obzira na dužinu mirovinskog staža osiguranika.

Invalidska mirovina...

- naknada plaće u 100% iznosu bez primjene limita,
- Bez uvjeta prethodnog staža,
- Za razliku od „običnog“ naknadu isplaćuje HZZO od prvog dana ali tek nakon priznate ozljede.
- Za vrijeme čekanja na priznavanje ozljede na radu naknadu isplaćuje poslodavac na svoj teret, a na temelju doznake koju je izdao nadležni liječnik,
- 18 mjeseci nakon čega pada na 50%...,
- dok doktor ili izabrani doktor ne utvrdi da je sposoban za rad,
- ili dok nije nalazom i mišljenjem nadležnog tijela vještačenja utvrđena invalidnost zbog opće nesposobnosti za rad ili profesionalne nesposobnosti za rad.
- kada poslodavac nije u mogućnosti zbog nelikvidnosti isplatiti plaću, odnosno naknadu plaće najmanje dva kalendarska mjeseca, isplatu će izvršiti Zavod neposredno osiguraniku,
- naknadu poslodavcu Zavod vraća u roku od 45 dana od zahtijeva za povratom!
- Osiguraniku kojemu je za vrijeme trajanja nesposobnosti za rad prestao radni odnos pripada pravo na naknadu plaće sve dok ne bude radno sposoban odnosno dok mu ne bude utvrđena invalidnost.

Naknada plaće

- **Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvaća:**

1. liječničke preglede i dijagnostičke postupke radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za radna mjesta s posebnim uvjetima rada,
2. praćenje zdravstvenog stanja radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada, prema posebnim propisima
3. praćenje i analizu pobola s osnove ozljede na radu i profesionalne bolesti,
4. provođenje dijagnostičkih postupaka radi utvrđivanja profesionalnih bolesti
5. edukativne programe vezane uz zaštitu zdravlja na radu

Naknada troškova prijevoza u svezi korištenja prava na zdravstvenu zaštitu zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti

- Osiguranik upućen iz mjesta svog prebivališta, odnosno boravišta ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza
- Osigurana osoba iz stavka 1. ovog članka nema pravo na naknadu troškova prijevoza ako je prema posebnim propisima oslobođena njihovog plaćanja (npr. priznato pravo na besplatan prijevoz: učenika, osoba starijih od 65 godina, osoba određenih profesija i sl.).
- Naknada za pogrebne troškove
- U slučaju smrti osiguranika osigurava se pravo na naknadu za pogrebne troškove.
- Naknada za pogrebne troškove pripada pravnoj ili fizičkoj osobi koja je snosila troškove pokopa osigurane osobe.

- Posljedica priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti je oštećenje zdravlja nastalo kao direktna posljedica već priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti za koju postoji medicinska dokumentacija temeljem koje je vidljiva dinamika bolesti za koju je poznato da je takvo oštećenje moguće ili je ono očekivano i kod pravilno provedenog liječenja i medicinske rehabilitacije.
- Ako izabrani doktor opće/obiteljske medicine ocjeni da se radi o oštećenju zdravlja kao posljedici koja je sa medicinskog stajališta uzročno-posljedično povezana sa već priznatom ozljedom na radu odnosno profesionalnom bolešću, osigurana osoba ima pravo pokrenuti postupak utvrđivanja i priznavanja takve posljedice.
- Donosi se rješenje.

Posljedice priznate ozljede na radu...

- Odštetu možete dobiti od **osiguravajuće kuće** ukoliko vas je poslodavac osigurao.
- poslodavci obično ugovaraju police s uskim pokrićem (za slučaj smrti ili trajnog tjelesnog oštećenja).
- Ako ne postoji polica osiguranja ili na temelju postojeće police ne možete ostvariti odštetu, ostaje vam mogućnost **tužbe kod nadležnog suda**.

Odšteta

Hvala Vam na pozornosti!

Za UIR Zagreba priredio Joško Matić, mag.iur